

פרשת ואתחנן

אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתך. אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן (ג, כד-כה)

מדוע לא זכה משה רבנו שתפלתו תתקבל, הרי סוף כל סוף בודאי אמר בתפלתו י"ג מדות של רחמים, ואמרו חז"ל (ראש השנה יז ע"ב): "ברית כרותה לשלש עשרה מדות שאינן חוזרות ריקם!"

והנה בגמרא (שם) איתא: "ויעבר ה' על פניו ויקרא' (שמות לד, ו), אמר רבי יוחנן: 'אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאמרו, מלמד שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור, והראה לו למשה סדר תפלה. אמר לו: 'כל זמן שישראל חוטאין - יעשו לפני כסדר הזה, ואני מוחל להם'".

מהו "יעשו לפני כסדר הזה"? בפשטות משמע שלא די באמירת י"ג מדות, אלא יש לעשות ולקיים את המדות הללו בפעל. וכיצד? על כך אמרו חז"ל (סוטה י"ד ע"א): "וכי אפשר לו לאדם להלך אחר שכינה? אלא להלך אחר מדותיו של הקב"ה". וכן אמרו (שבת קל"ג ע"ב): "הוי דומה לו: מה הוא חנון ורחום - אף אתה היה חנון ורחום". ועל כך אמר הקב"ה: "כל זמן שישראל חוטאין, יעשו לפני כסדר הזה" - אם יעשו ויקיימו בעצמם את מדותי, אני מוחל להם על חטאיהם.

מאיך גיסא אפשר לומר ש"יעשו לפני כסדר הזה" הכונה שיאמרו סדר י"ג מדות, שאם תמצי לומר שהכונה שיעשו ויקיימו את מדותיו של הקב"ה, היאך יתכן לקיים את מדת "ק-ל"? על כרחך ש"יעשו" היינו שיאמרו בפייהם.

ורמז לדבר: בתפלת "ק-ל מלך" אנו אומרים: "ק-ל הורית לנו לומר שלש עשרה", הינו שבאה מדת "ק-ל" ומורה לנו שכוונת הקב"ה באמרו: "יעשו לפני כסדר הזה" היתה "לומר שלש עשרה".

לפי זה באר ה"ילקוט הגרשוני" בשם רבי מרדכי בנעט את דברי משה רבנו אל הקב"ה: משה רבנו בקש שימחל לו ה' ויכניסו אל הארץ, שהלא אמר לו ה': "יעשו לפני כסדר הזה, ואני מוחל להם". והרי אין הכונה שיש לעשות ולקיים בפעל את מדות ה', שהלא "מי ק-ל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתך" - אי אפשר לילוד אשה לקיים בפעל מדת "ק-ל", ועל כרחך הכונה לאמירת סדר י"ג מדות. וכיון שדי בכך כדי שימחל עווננו, יכול משה לבקש מאת ה': "אעברה נא ואראה את הארץ הטובה".

ענה לו הקב"ה: מה שבכח האדם לעשות - עליו לעשות. מה שאי אפשר לו לעשות - עליו לומר, אבל לא מספיקה אמירה פעם אחת, צריך לומר כמה וכמה פעמים. וממך אני מבקש: "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה"

מקור: הרב שלמה לוונשטיין שליט"א